

Asia: VN/30743/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräistä leikkauksista ja lääketieteellisistä toimenpiteistä sekä luonnoksista erikoissairaanhoidon keskittämisasetuksen ja päivystysasetuksen muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit ehdotetusta leikkauksista ja tiettyjä lääketieteellisiä toimenpiteitä koskeva valtioneuvoston asetuksesta. Onko ehdotettu asetusta selkeä ja toimeenpantavissa, ja onko siinä huomioitu oleelliset asiat? Ellei mielestänne ole, miten sitä pitäisi muuttaa?

-

Kommentit erikoissairaanhoidon keskittämisasetuksen 4 §:n muutosehdotuksesta (psykoterapeuttisiin ja psykososiaalisiin menetelmiin liittyvä työnjako)

IMAGINE-konsortio kokoaa yhteen noin 35 Helsingin yliopiston, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), Tampereen yliopiston, Itä-Suomen yliopiston ja ITLAn tutkijaa (<https://stnimage.fi>). Tavoitteenamme on turvata nuorten yhdenvertainen pääsy vaikuttaviin matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin, sujuvampi siirtyminen aikuisuuteen sekä nuorten osallisuus yhteiskunnassa mielenterveysongelmista huolimatta.

IMAGINE-konsortio katsoo, että muutosesitys koskien erikoissairaanhoidon keskittämisasetuksen (582/2017) 4 §:n kohtaa 6, ei huomioi yliopistojen sekä THL:n roolia mielenterveyden edistämisen, psykoterapian ja psykososiaalisten menetelmien kentän toimijana.

Ehdotamme, että 4 §:n kohta 6 kuuluu näin (muokkaus kapiteelikirjaimilla):

6) psykoterapeuttisten ja psykososiaalisten menetelmien arviointi ja osaamisen ylläpito valtakunnallisessa yhteistyössä; MENETELMIEN ARVIOINTI JA OSAAMISEN YLLÄPITO TOTEUTETAAN YHTEISTYÖSSÄ YLIOPISTOJEN, TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOKSEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN SEKÄ HUS-YHTYMÄN KANSSA; yliopistollista sairaalaa ylläpitävien hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän on myös huolehdittava yhteistyöalueellaan menetelmien käytön alueellisen työnjaon suunnittelusta ja yhteen sovittamisesta yhteistyössä alueensa hyvinvointialueiden kanssa;

Perustelut:

Katsomme, että yliopistot sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitos tulee olla mainittu 4 §:ssä, koska:

- Vastuu psykoterapeuttikoulutuksista on yliopistoilla, joilla on psykologian tai lääketieteellisen alan koulutusvastuuta (VNA terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen muuttamisesta [1120/2010], 2a §). Lisäksi yliopistoilla on erityisosaamista psykoterapioiden ja psykososiaalisten menetelmien kouluttamisessa, osaamisen ylläpidossa ja arvioinnissa.

- Laki Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta (668/2008, 2 §) määrittelee THL:n tehtäväksi esimerkiksi seuraavat:

1) tutkia ja seurata väestön hyvinvointia ja terveyttä, niihin vaikuttavia tekijöitä ja niihin liittyviä ongelmia, ongelmien yleisyyttä ja ehkäisymahdollisuuksia, sekä kehittää ja edistää toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja ongelmien vähentämiseksi;

2) tutkia, seurata, arvioida ja kehittää sekä ohjata sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja antaa asiantuntijatukea hyvinvointia ja terveyttä edistävien politiikkojen, toimintatapojen ja käytäntöjen toteuttamiseksi;

4) ylläpitää alan tiedostoja ja rekistereitä sekä huolehtia tehtäväalueensa tietoperustasta ja sen hyödyntämisestä; sekä

4 d) ylläpitää alan laaturekistereitä.

Lisäksi THL on alueellisesti riippumaton toimija, jolla on asiantuntemusta ja ajankohtainen näkemys alueellisista mielenterveystilanteesta, palvelutarpeesta sekä tutkimukseen perustuvista psykososiaalisista menetelmistä.

- Mikäli suunnitteilla oleva kaksiportainen psykoterapeuttikoulutus toteutuu, on asetuksessa tärkeä huomioida tutkintokoulutusten järjestäjät, koska ensimmäisen portaan psykoterapeuttikoulutus tulee olemaan osa mm. psykologien tutkintokoulutusta ja psykiatrian alojen erikoislääkärikoulutusta.

IMAGINE-konsortion puolesta:

Professori Jari Lahti, Psykologian laitos, Helsingin yliopisto

Kommentit muista keskittämis- ja päivitysasetuksen muutosehdotuksista

-

Jari Lahti
IMAGINE-konsortion puolesta (<https://stnimage.fi>): Professori Jari Lahti,
Psykologian laitos, Helsingin yliopisto